

БЕКІТІЛГЕН

Алматы қаласы Ішкі саясат
басқармасының «Алматы қаласының
өңірлік коммуникациялар қызметі»
КММ

2026 жылғы 05 қаңтардағы № 8-Ө
Бұйрығымен

**Алматы қаласы Ішкі саясат басқармасының
«Алматы қаласының өңірлік коммуникациялар қызметі»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты**

1. Жалпы ережелер

1. Алматы қаласы Ішкі саясат басқармасының «Алматы қаласының өңірлік коммуникациялар қызметі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез - құлқының стандарты (бұдан әрі-Стандарт) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410 - V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы» Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және Алматы қаласы Ішкі саясат басқармасының «Алматы қаласының өңірлік коммуникациялар қызметі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі - Мекеме) ақпараттық-талдау, ұйымдастыру-құқықтық және материалдық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыру кезінде туындайтын қоғамдық қатынастар саласындағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған.

2. Стандарт Мекеме қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыруға, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік ахуалын қалыптастыруға, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтауға және олардың теріс салдарларын болдырмауға арналған.

3. Стандарт принциптері:

- 1) заңдылық;
- 2) транспаренттілік;
- 3) әдептілік;
- 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;
- 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.

4. Қызметкерлер лауазымдық өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарын басшылыққа алады және саяси партиялардың, қоғамдық бірлестіктердің және олардың органдарының шешімдеріне тәуелді болмайды.

2. Стандартты қолдану және орындау

5. Стандартты қолдану және орындау:

- 1) осы Стандарт мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің белгіленген қағидаларды мүлтіксіз сақтауына және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды;
- 2) осы Стандарт мемлекеттік мекеменің функцияларын жүзеге асыруы және жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруы барысында қолданылады;
- 3) осы Стандарт мемлекеттік мекеменің барлық қызметкерлері үшін орындауға міндетті;
- 4) Стандартты қолдану және орындау үшін дербес жауапкершілік мемлекеттік мекеменің қызметкерлеріне жүктеледі.

6. Қызметкерлер өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы (оның ішінде еңбек заңнамасы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнама) шеңберінде жүзеге асырады.

6.1. Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде мыналарды қамтамасыз етеді:

- заңдылық қағидатын, Қазақстан Республикасы Конституциясының, заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтауды;

- азаматтар мен ұйымдардың өтініштерін қарау кезінде азаматтардың құқықтары мен бостандықтарының басымдығын, бюрократия мен әуре-сарсаңға жол бермеуді;

- жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды және әріптестерінен соны сақтауды талап етуді;

- азаматтардың құқықтарын іске асыру мен заңды мүдделерін қамтамасыз етудің барынша қысқа мерзімін;

- мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді олардың стандарттары мен регламенттеріне сәйкес көрсетуді;

- шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүлктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне немесе өзге де кез келген мән-жайларға қарамастан қызмет алушыларға кемсітусіз тең қолжетімділікті қамтамасыз етуді.

6.2. Мыналарға жол берілмейді:

- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қиындататын әрекеттерге (әрекетсіздікке);

- қызметтік жағдайды теріс пайдалануға, негізсіз бюрократияға, сондай-ақ дәрекілік пен біржақтылық танытуға;

- басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға итермелеу фактілеріне;

- азаматтың өтінішін қарауды мәселені объективті шешуге мүдделі емес деп пайымдауға негіз бар адамға жүктеу жағдайларына;

- шағым берген адамға немесе оның мүддесі үшін шағым берілген адамға зиян келтіру мақсатында шағымды пайдалануға;

- өтініште әрекеттеріне шағым жасалған лауазымды адамдарға өтінішті жолдауға;

- азаматтардың келісімінсіз олардың жеке өмірі, жеке және отбасылық құпиясы туралы мәліметтерді жария етуге;

- өтінішке қатысы жоқ азаматтың жеке басы туралы мәліметтерді анықтауға.

6.3. Өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде мыналарды қамтамасыз етеді:

- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қиындататын әкімшілік және өзге де кедергілерге жол бермеуді, ал олар анықталған жағдайда оларды жою үшін заңда көзделген барлық шараларды қабылдауды;

- барлық құрылымдық бөлімшелер мен лауазымды адамдардың құзыреттерін нақты ажыратуды және олардың келісілген жұмыс істеуін;

- лауазымдық өкілеттіктерді орындауға қатысы жоқ және (немесе) Қазақстан Республикасы заңнамасын бұзуға бағытталған бұйрықтар мен нұсқаулар шығаруға жол бермеуді;

- кадрларды туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша іріктеу мен орналастыру жағдайларына жол бермеуді;

- өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке мүлктік және мүлктік емес пайда алу мақсатында пайдалануға жол бермеуді;

- мүдделер қақтығысына жол бермеу жөніндегі шараларды қабылдауды, туындаған мүдделер қақтығысын Қазақстан Республикасының заңнамасына және мемлекеттік мекеменің ішкі құжаттарына сәйкес реттеуді;

- меритократия қағидатын сақтауды;

- қабылданатын шешімдердің заңдылығы үшін дербес жауапкершілікті.

6.4. Ішкі өкімдік құжаттардың және жергілікті нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау кезінде мыналарды қамтамасыз етеді:

- ішкі өкімдік құжаттарда және жергілікті нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық факторларын немесе олардың белгілерін қамтитын нормаларды пайдалануға жол бермеуді;

- қабылданатын ішкі құжаттарға қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық және өзге де құқыққа қарсы сипаттағы әрекеттер жасауына алғышарт болатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мақсатында талдау мен сараптама жүргізуді және оларда тиісті алдын алу шараларын көздеуді.

6.5. Өздерінің қызметтік міндеттерін орындау барысында туындайтын өзге де қарым-қатынастар кезінде:

- жалпы қабылданған моральдық-әдеп қағидаларын сақтайды;

- қызметкерлердің беделін сақтауды, сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы іс-қимылды, сондай-ақ заңнамада белгіленген тыйымдар мен шектеулердің қатаң сақталуын қамтамасыз етеді;

- лауазымдық өкілеттіктерді және соларға негізделген беделді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделер үшін пайдалануға әкеп соғуы мүмкін әрекеттерге жол бермейді;

- өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары туралы басшылыққа және (немесе) құқық қорғау органдарына дереу хабарлайды;

- қажет болған жағдайда тікелей немесе тікелей басшысына мүдделер қақтығысының туындағаны, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделіліктің болуы, сыбайлас жемқорлық әрекеттерге және сыйлықтар алуға итермелеу фактілері туралы хабарлайды;

- әріптестеріне және басшыларына белгіленген қызметтік өзара қарым-қатынас тәртібін бұзатын әрі олардың бейтарап қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштер жасаудан тартынады;

- қызметтік өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамайды және сыйламайды;

- таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе иелену мақсатында пайдаланбайды;

- егер лауазым жақын туыстық қатынастағы адамдарға (ата-аналар, ерлі-зайыптылар, аға-інілер, апа-сіңлілер, балалар) тікелей бағыныстылықты немесе бақылауда болуды көздейтін болса, мұндай лауазымға тағайындалудан бас тартады; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын ашуда белсенділік танытады;

- орындауға алынған өкімнің заңдылығына күмән туындаған жағдайда бұл туралы дереу жазбаша түрде тікелей басшысына хабарлайды;

- жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің сақталуына ықпал етеді;

- тұрақты негізде мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының туындау себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою жөнінде шаралар қабылдайды;

- еңбек тәртібін және қызметтік әдеп нормаларын сақтайды;

- басшылыққа қатысты жеке адалдық танытуға, олардың лауазымдық мүмкіндіктері есебінен пайда мен артықшылықтар алуға ұмтылуға жол бермейді;

- қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін азаматтық-құқықтық, тәртіптік, әкімшілік және қылмыстық жауаптылықта болады.

7. Басшы:

- өзінің мінез-құлқымен бейтараптықтың, әділдіктің, адалдықтың, адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне құрметпен қараудың үлгісін көрсетеді;

- дара басшылық қағидаты негізінде басшылықты жүзеге асырады және қабылданатын шешімдердің заңдылығы үшін дербес жауапты болады;

- бағынысты қызметкерлерден олардың лауазымдық өкілеттіктерінен тыс тапсырмаларды орындауды талап етпейді;

- бағынысты қызметкердің қызметтік міндеттерін орындауы барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде уақтылы және жан-жақты шаралар қабылдайды;

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының жасалуына ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөнінде жан-жақты шаралар қабылдайды;

- бағынысты қызметкерлермен құмар ойындарға қатысудан тартынады;

- бағынысты қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстың жай-күйі және олардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауына жол бермеу үшін дербес жауапты болады.